

Súd: Okresný súd Bánovce n/B
Spisová značka: 6C/83/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3212203687
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Sitáriková
ECLI: ECLI:SK:OSBN:2014:3212203687.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bánovce nad Bebravou v konaní pred sudkyňou JUDr. Monikou Sitárikovou v právnej veci navrhovateľky D. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, XXX XX Š., zast. JUDr. Máriou Gbelskou, advokátkou, so sídlom A. Hlinku 21, 957 01 Bánovce nad Bebravou, proti odporcovi POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zrušenie tuzemského rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 12.07.2012 sp. zn. SR 02617/12.

II. Rozhodcovská doložka uvedená v bode 15 Zmluvy o úvere zo dňa 25.11.2009 uzatvorenej medzi navrhovateľkou a odporcom j e n e p l a t n á.

III. Odporca j e p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke trovy konania vo výške 202,53 €, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia, k rukám advokátky navrhovateľky: JUDr. Mária Gbelská, A. Hlinku 21, 957 01 Bánovce nad Bebravou, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným súdu dňa 16.08.2012 sa navrhovateľka domáhala, aby súd zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu č.k. SR 02617/12 zo dňa 12.07.2012, určil, že rozhodcovská doložka je neplatná a odporcu zaviazal na náhradu trov konania.

V návrhu uviedla, že dňa 25.11.2009 uzatvorila s odporcom Zmluvu o úvere v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, na základe ktorej odporca poskytol navrhovateľke úver vo výške 350,- €, navrhovateľka sa zaviazala vrátiť odporcovi sumu poskytnutého úveru spolu s poplatkami, formou 12 mesačných splátok po 58,- €. Dňa 19.03.2012 odporca a navrhovateľka si zabezpečili zmluvu o úvere neúplnou zmenkou (blankozmenkou). Navrhovateľka prestala úver splácať, úver sa stal splatný v zmysle dohodnutých obchodných podmienok dňa 11.06.2010. Keďže dlh uhradila navrhovateľka len čiastočne, odporca doručil Stálemu rozhodcovskému súdu návrh na začatie rozhodcovského konania, ktorým sa domáhal zaplatenia sumy 648,89 € s príslušenstvom. Stály rozhodcovský súd vydal dňa 12.07.2012 rozsudok SR 02617/12, ktorým bola navrhovateľke uložená povinnosť zaplatiť odporcovi sumu 648,89 € a nahradiť odporcovi trovy rozhodcovského konania vo výške 214,81 €. Zmluva o úvere má charakter povahu spotrebiteľskej zmluvy, odporca pri uzatváraní zmluvy o úvere konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti a zmluvu uzatvoril s navrhovateľkou ako s fyzickou osobou nepodnikateľom. Súčasťou zmluvy o úvere boli Všeobecné podmienky poskytnutia úveru uvedené na zadnej strane zmluvy o úvere. V čl. 15 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je alternatívna rozhodcovská doložka, ktorú možno posúdiť ako rozhodcovskú doložku výlučnú, nakoľko je zrejmé, že v prípade sporu

bude žalujúcou stranou takmer vždy veriteľ (najmä v prípadoch pokiaľ ide o jej neplnenie zmluvy o úvere), ktorý si pochopiteľne vyberie rozhodcovský súd. Dojednanie rozhodcovskej doložky v takejto podobe v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná z dôvodu, že navrhovateľka - spotrebiteľ sa v porovnaní s odporcom- dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti. Táto situácia viedla navrhovateľku k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené odporcom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Navrhovateľka ako spotrebiteľ nemala inú možnosť iba zmluvu o úvere buď prijať ako celok alebo odmietnuť. Navrhovateľka svojím podpisom na zmluve o úvere vyjadrila súhlas so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru vrátane akceptácie rozhodcovskej doložky v nich obsiahnutej. Obsah rozhodcovskej doložky bol vopred pripravený ako jeden z článkov Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, rozhodcovská doložka sa teda nedá považovať za individuálne dojednanú. Taktiež len veľmi ťažko možno predpokladať, že navrhovateľka si uvedomovala následky, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej doložky nesie. Dojednanie tejto rozhodcovskej doložky uvedenej vo všeobecných podmienkach, ktoré sú súčasťou Zmluvy o úvere, ktorú s odporcom uzatvorila dňa 25.11.2009 je neprijateľnou podmienkou, z ktorého dôvodu popiera v zmysle ust. § 40 ods. 1 písm. c) zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní platnosť rozhodcovskej zmluvy. Ďalej sa domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu uvedeného v ust. § 40 ods. 1 písm. j) zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní t.j. že pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné predpisy na ochranu práv spotrebiteľa. Zároveň navrhovateľka žiadala, aby súd povolil odklad vykonateľnosti rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 02617/12 zo dňa 12.07.2012.

Uznesením Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č.k. 6C/83/2012-91 zo dňa 27.03.2013 v spojení s Uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 4Co/221/2013-118 zo dňa 31.03.2014 súd vykonateľnosť Rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu, zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8,841 04 Bratislava, IČO 35 922 761, sp. zn. SR 02617/12 zo dňa 12.07.2012 odložil až do právoplatného skončenia konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku vedeného na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou sp. zn. 6C/83/2012.

Odporca sa k návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku vyjadril podaním doručeným súdu dňa 10.09.2012, ktorým žiadal návrh navrhovateľky v celom rozsahu ako neopodstatnený zamietnuť. Uviedol, že účelom konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku je umožniť ešte v inom konaní ako v konaní o výkon rozhodnutia súdne preskúmať toho, či sú splnené základné podmienky pre prejednanie a rozhodnutie veci rozhodcom a či bola dodržaná zákonnosť. Z ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka vyplýva, že zakázané sú iba tzv. výlučné rozhodcovské doložky a rozhodcovská doložka dohodnutá medzi účastníkmi konania nie je výlučná. Podľa slovenského práva prejednanie spotrebiteľských sporov v rozhodcovskom konaní v zásade nie je zakázané. Dôležité je to, či doložka sama osebe umožňuje alebo neumožňuje spotrebiteľovi uskutočniť voľbu medzi súdom alebo alternatívnym riešením sporu, nie je vôbec dôležité čo sa môže stať v budúcnosti. Je logické, že pokiaľ dôjde zo strany spotrebiteľa po uzatvorení zmluvy k jej porušeniu bude práve dodávateľ nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán, alebo priamo na súd alebo priamo na rozhodcovský súd. Takýmto záverom nie je vôbec dotknuté právne postavenie spotrebiteľa. Ten má predsa možnosť obrátiť sa skôr ako dodávateľ na všeobecný súd s nárokom z titulu porušenia jeho (napr. i spotrebiteľských) práv alebo má možnosť brániť v rozhodcovskom konaní. Podľa rozhodovacej činnosti súdov v Českej republike v prípade spotrebiteľskej zmluvy nie je dojednanie rozhodcovskej doložky vylúčené. Použitie rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských vzťahoch nie je zakázané ani z pohľadu komunitárneho práva. Podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu je rozhodcovské konanie vedené písomnou formou, a teda vzdialenosť sídla rozhodcovského súdu od bydliska nemá žiadny relevantný význam. V predmetnom prípade Zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. Odporca ako veriteľ uzatvoril s navrhovateľkou ako dlžníkom Zmluvu o úvere 309200092 dňa 25.11.2009. pričom navrhovateľka prehlásila, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania. Navrhovateľka vstúpila do právneho vzťahu s odporcom na základe vyhlásenia, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon zamestnania, a teda nie na svoju súkromnú potrebu. Svoje vyhlásenie potvrdila osobitne svojím podpisom, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania. Dôležité je na aký účel bol úver poskytnutý a nie na aký účel boli finančné prostriedky použité. Vzhľadom na uvedené zmluva o úvere uzatvorená medzi navrhovateľkou a odporcom nie je zmluvou spotrebiteľskou a teda ani Stály rozhodcovský súd nemohol pri rozhodovaní prihliadať na ustanovenia všeobecne záväzných právnych

predpisov na ochranu práv spotrebiteľa. Zároveň poukázal, že Stály rozhodcovský súd nerozhodoval o plnení zo zmluvy o úvere, ale o plnení zo zmenky, pričom zmenkovo právny vzťah je vzťahom abstraktným.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom odporkyne a listinami: Zmluva o úvere zo dňa 25.11.2009 spolu so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru (na zadnej strane zmluvy o úvere), spis Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 02617/12, ktorého súčasťou je aj Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 12.07.2012 sp. zn. SR 02617/12.

Zo Zmluvy o úvere zo dňa 25.11.2009 súd zistil, že navrhovateľka a odporca uzavreli dňa 25.11.2009 Zmluvu o úvere, ktorá obsahovala aj vyhlásenie navrhovateľky- dlžníka, že "sa oboznámil a súhlasí s obsahom tejto zmluvy o úvere ako aj s obsahom plnomocenstiev v nej uvedených a súhlasí so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne potvrdzuje prevzatie zmluvy vrátane všeobecných podmienok (na zadnej strane tejto zmluvy) a vyhlasuje, že je plne spôsobilý na všetky právne úkony a že uvedené osobné údaje zodpovedajú skutočnosti.". Znenie Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sa nachádza na opačnej, zadnej strane Zmluvy o úvere zo dňa 25.11.2009 obsahovalo aj bod 15 o prejave "vôle využiť mimosúdne inštitúty riešenia sporov vzniknutých z tejto zmluvy", pričom v texte tohto istého bodu okrem rozsiahleho znenia o mediácii je aj uvedené: " Rozhodcovská doložka, uzatvorená podľa zákona č. 244/2002 Z.z.: " Všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy o úvere, ručiteľského vyhlásenia, vrátane sporu o ich platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) Pred Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel Sa, vložka č. 3530/B (ďalej len "rozhodcovský súd"), ak žalujúca strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, b) Pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ akákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy o úvere, ručiteľské vyhlásenia, vrátane sporu o ich platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj sporu, ktorý vznikne z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť sa rozvázovaciou podmienkou tejto doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu."

Z pripojeného spisu Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 02617/12 vyplýva, že odporca dňa 19.03.2012 doručil Stálemu rozhodcovskému súdu Návrh na začatie rozhodcovského konania zo dňa 19.3.2012 a bola mu pridelená spisová značka SR 02617/12, ktorú skutočnosť oznámil Stály rozhodcovský súd navrhovateľke listom zo dňa 10.04.2012. Stály rozhodcovský súd vyzval navrhovateľku písomnou výzvou zo dňa 07.05.2012, na vyjadrenie sa k návrhu, t.j. aby v lehote 10 dní od doručenia tejto výzvy predložila písomnú žalobnú odpoveď. Stály rozhodcovský súd vydal dňa 12.07.2012 rozhodcovský rozsudok, na základe ktorého je navrhovateľka povinná zaplatiť odporcovi sumu vo výške 648,89 EUR a nahradiť tvory rozhodcovského konania vo výške 214,81 EUR, to všetko v mesačných splátkach vo výške 100,00 EUR splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci na účel žalobcu s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozhodnutia, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas. Tento rozhodcovský rozsudok bol navrhovateľke doručený dňa 24.07.2012. Dňa 06.08.2012 Stály rozhodcovský súd písomne oznámil navrhovateľke, že Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, sp. zn. SR 02617/12 vydaný dňa 12.07.2012 nadobudol dňa 30.07.2012.

Odporkyňa vo svojej výpovedi pred súdom uviedla peniaze od spoločnosti Pohotovosť si požičala na chod domácnosti, blížili sa Vianoce, potrebovali peniaze. Zmluvu podpísala v Bánovciach nad Bebravou na ulici pod Sokolovňou v kancelárii Pohotovosti. Zmluvu podpisovala s nejakou pani. Táto pani jej nič nevysvetlila ohľadom tejto zmluvy, táto pani sa jej nepýtala na čo si tento úver berie, ani na aký účel si berie peniaze. V Zmluve o úvere neuviedla, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania, toto v zmluve nezaškrtila. Nehovorila s pani, s ktorou uzatvorila zmluvu o tom, čo sa stane v prípade ak tie finančné prostriedky nevráti, táto pani jej dala len šeky a že to má splácať na pošte. Pani jej nevysvetlila, že v prípade ak tento dlh nebude splácať, že sa táto spoločnosť môže domáhať svojho práva na inom orgáne ako na súde, nikto jej nič nepovedal. Len jej dala šeky. Všetky kolónky na tejto zmluve boli už vypísané keď prišla do kancelárie, údaje o nej dal tejto pani predtým ako to podpísala jej bývalý manžel. Nevedela že podpisuje dohodu o zrážkach zo mzdy a zmenku, táto pani jej len ukazovala a hovorila, že toto má podpísať.

Podľa § 40 ods. 1 písm. c), j) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o rozhodcovskom konaní), účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak: c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy, j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Podľa § 41 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 43 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2008, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1-3 Občianskeho zákonníka Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Súd vykonané dôkazy hodnotil v súlade s ustanovením § 132 a nasledujúcich zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) a to tak, že ich hodnotil podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a rozhodol, že návrh je dôvodný.

Po zistení, že návrh navrhovateľka podala na súd v lehote uvedenej v § 41 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní sa súd zaoberal navrhovateľkou tvrdenými dôvodmi pre zrušenie rozhodcovského rozsudku konk. z dôvodu, že rozhodcovská zmluva, vo forme rozhodcovskej doložky k Zmluve o úvere zo dňa 25.11.2009 je neplatná a z dôvodu, že pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Súd právny vzťah medzi účastníkmi konania založený Zmluvou o úvere zo dňa 25.11.2009 považoval jednoznačne za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je bez právneho významu právna forma zmluvy. Súd mal nepochybne preukázané, že navrhovateľka v čase uzavretia zmluvy bola spotrebiteľom, pretože nebolo preukázané, že by pri uzavieraní zmluvy konala v rámci predmetu svojho povolania, ani zamestnania či inej podnikateľskej činnosti. V Zmluve o úvere zo dňa 25.11.2009 je síce uvedené, že "dlžník prehlasuje, finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania", avšak takýto účel poskytnutia peňažných prostriedkov nebol v konaní preukázaný. Z výpovede navrhovateľky vyplýva, že peniaze si požičala od odporcu z dôvodu, že sa blížili Vianoce na chod domácnosti. Vyhlásenie v zmluve o úvere, o tom, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania, neurobila navrhovateľka, keďže ako vyplýva z výpovede navrhovateľky účel poskytnutia úveru uvedený v zmluve, a to výkon zamestnania nezaškrtla ona. V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (odporca). Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť - resp. nie je len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie odberateľa a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním či predmetom činnosti odberateľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. S poukazom na interpretačné ust. § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, t. j., že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na odporcovi (ako veriteľovi), ktorú skutočnosť odporca nepreukázal.

Vzhľadom na uvedené, súd ustálil, že medzi navrhovateľkou a odporcom zo Zmluvy o úvere zo dňa 25.11.2009 vznikol spotrebiteľsko - zmluvný vzťah, z ktorého dôvodu sa v ďalšom zaoberal platnosťou rozhodcovskej zmluvy vo forme rozhodcovskej doložky vyplývajúcej z ustanovenia bodu 15 Zmluvy o úvere zo dňa 25.11.2009 a dôvodmi zrušenia rozhodcovského rozsudku.

Rozhodcovská doložka, ktorej úprava v konkrétnom prípade je uvedená v bode 15. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Tieto Všeobecné podmienky poskytnutia úveru predkladal odporca navrhovateľke na formulári, formulárovej, typovej zmluve, nachádzajú sa na opačnej strane tejto zmluvy konk. Zmluvy o úvere zo dňa 25.11.2009. Takáto rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a jej obsah navrhovateľka nemohla ovplyvniť. V danom prípade odporca na základe predmetnej rozhodcovskej doložky vec predložil na prejednanie a rozhodnutie rozhodcovskému orgánu, resp. rozhodcovi, ktorého si sám zvolil a vylúčil tak súd, ktorý by bol inak príslušný podľa všeobecných právnych predpisov o občianskom súdnom konaní. Navrhovateľka (spotrebiteľka) týmto stratila právo brániť sa voči nárokom uplatneným návrhom odporcu na začatie konania na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Výber osoby rozhodcu, resp. rozhodcovského súdu pritom uskutočnil jednostranne sám odporca, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve, resp. všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. O nekalú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ (ako zmluvná strana) má podľa nej (jej znenia) možnosť vybrať si medzi

rozhodcovským a štátnym všeobecným súdom, ale ak sa podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa (odporcu), spotrebiteľ je nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdného dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05).

Ďalším dôvodom neplatnosti rozhodcovskej zmluvy vo forme rozhodcovskej doložky uvedenej v Zmluve o úvere zo dňa 25.11.2009 je zvolený spôsob jej umiestnenia v znení všeobecných podmienok poskytnutia úveru, konk. bodu 15, ktorý v úvodných ustanoveniach upravuje spôsob riešenia sporov mediáciou a až následne, avšak naďalej v znení bodu 15, bez akéhokoľvek odlišenia v texte tohto bodu v ďalšom upravuje rozhodcovskú zmluvu, z ktorých skutočností si spotrebiteľ ani nemusí uvedomiť, že uzatvára rozhodcovskú zmluvu a jej dôsledky. Je neakceptovateľné, aby sa medzi zmluvnými stranami, kde na jednej strane vystupuje spotrebiteľ (ako slabšia strana) rozhodcovská zmluva dojednávala takýmto spôsobom, t.j. nevýrazne "skryto" - ako v tomto prípade - v texte podmienok o poskytnutí úveru. Dojednanie rozhodcovskej doložky-zmluvy vo všeobecných obchodných podmienkach je akceptovateľné len v takom prípade ak má formu, ktorá nevzbudzuje pochybnosti o tom, že spotrebiteľ bol riadne oboznámený s jej obsahom a významom rozhodcovskej doložky, že bola individuálne dojednaná, že spotrebiteľovi bola daná dostatočná možnosť vysloviť súhlas resp. nesúhlas s touto rozhodcovskou doložkou, s prejednaním prípadného budúceho sporu s veriteľom v rozhodcovskom konaní. V konkrétnom prípade rozhodcovská doložka splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je však význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v prípade vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch.

Rozhodcovská doložka v tomto prípade nebola individuálne dojednaná, je súčasťou všeobecných podmienok tvoriacich súčasť spotrebiteľskej zmluvy, ktorá má tzv. formulárovú podobu. Súd zastáva názor, že ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, je oprávnená obava, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces, nedokáže náležite naplánovať. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným obchodným podmienkam. Rozhodcovská zmluva vo forme Rozhodcovskej doložky k Zmluve o úvere zo dňa 25.11.2009 nebola spotrebiteľom, navrhovateľkou osobitne dohodnutá a núti spotrebiteľa, navrhovateľku v určitých prípadoch podrobiť sa rozhodcovskému konaniu a zároveň sa takáto rozhodcovská doložka prieči dobrým mravom, výkon práv a povinnosti z takejto doložky odporuje dobrým mravom.

K takýmto záverom o rozhodcovskej doložke dospel súd nielen vzhľadom na samotný zvolený spôsob jej dojednania ako súčasť formulárovej zmluvy ale aj z výpovede navrhovateľky, ktorá pri výpovedi uviedla, že jej nebolo uvedené že v prípade ak tento dlh nebude splácať, odporca ako veriteľ sa môže domáhať svojho práva na inom orgáne ako na súde, pani, ktorá za odporcu uzatvárala zmluvu jej nič nevysvetlila ohľadom tejto zmluvy. Rozhodcovskú doložku uvedenú v bode 15 Zmluvy o úvere zo dňa 25.11.2009 preto súd vyhodnotil ako nekalú, neprijateľnú, vzhľadom na ust. 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka ju určil za neplatnú a z tohto dôvodu - neplatnosti rozhodcovskej zmluvy vo forme rozhodcovskej doložky zrušil Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, sp. zn. SR 02617/12 vydaný dňa 12.07.2012.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému účastníkovi konania - navrhovateľke súd priznal náhradu trov vo výške 202,53 € , ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia.

Trovy právneho zastúpenia súd priznal podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov nasledovne:

- za úkon právnej služby - príprava a prevzatie veci zo dňa 05.08.2012 po 58,69 € 1 x režijný paušál po 7,63 € podľa § 11 ods. 1 písm. b), § 14 ods. 1 písm. a), § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.

- za úkon právnej služby - podanie na súd - návrh zo dňa 10.08.2012 po 58,69 €, 1 x režijný paušál po 7,63 € podľa § 11 ods. 1 písm. b), § 14 ods. 1 písm. b), 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.

- za úkon právnej služby účasť na pojednávaní dňa 18.07.2014 po 61,85 €, 1 x režijný paušál po 8,04 € podľa § 11 ods. 1 písm. b), § 13a ods. 1 písm. d), § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.

Súd nepriznal navrhovateľke náhradu trov právneho zastúpenia (podľa jej vyčíslenia za jeden úkon v plnej výške odmeny podľa ust. § 11 ods. 1 a vo výške 1/3 z odmeny podľa ust. § 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z.) teda podľa ust. § 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z., podľa ktorého pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach. Súd je názor, že nejde v tomto konkrétnom prípade o samostatne veci (zrušenie rozhodcovského rozsudku a určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy). Súd poukazuje, že navrhovateľka sa zrušenia rozhodcovského rozsudku domáha práve z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy. Rovnakého názoru je súd i v prípade rozhodovania o náhrade trov konania o podaní navrhovateľky na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, ktoré podala v tejto veci v návrhu vo veci samej. Súd navrhovateľke tiež nepriznal odmenu a náhrady za poskytovanie právnych služieb podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z. za úkon účasť právneho zástupcu na pojednávaní dňa 12.06.2014, a to z dôvodu, že pojednávanie v tento deň bolo odročené z dôvodu, že navrhovateľka sa na pojednávanie z dôvodu návštevy lekára s dieťaťom nedostavila, ktorú skutočnosť však súdu (ani svojmu právnomu zástupcovi) včas neoznámila. Ako dôkaz výpoveď navrhovateľky v konaní navrhla sama navrhovateľka, súd ju na tento termín pojednávania predvolal samostatným predvolaním, z ktorého dôvodu musela účastníčka predpokladať, že v dôsledku jej neúčasti na pojednávaní súd pojednávanie môže odročiť, a tak sa aj stalo a súd na žiadosť PZ pojednávanie odročil.

V zmysle § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je navrhovateľ povinný zaplatiť náhradu trov konania advokátovi navrhovateľky.

Lehotu na plnenie určil súd podľa § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Vzhľadom na ustanovenie § 43 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, súd konštatuje že po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku o zrušení rozhodcovského rozsudku súd pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v návrhu na začatie rozhodcovského konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bánovce nad Bebravou.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, podpis, dátum) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie je treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak potrebný počet rovnopisov a príloh účastník nepredloží, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3, § 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím dobrovoľne splnená, možno podať návrh na výkon rozhodnutia a exekúciu podľa osobitného predpisu.